

ORDU KADINI GÜÇLENDİRME DERNEĞİ ÇOCUK KORUMA POLİTİKA BELGESİ

Bu belge Ordu Kadını Güçlendirme Derneği (ORKAGÜDER)'nin gerçekleştirdiği çalışmalar sırasında bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmış, kurumsallaşma faaliyetleri kapsamında çocuk koruma uluslararası standartları temel alınarak, örnek belgeler incelenerek, ilkesel tartışmalar eşliğinde ortak ilkeler belirlenerek oluşturulmuştur. Belgenin yürürlüğe girmesi ORKAGÜDER Yönetim Kurulu tarafından onaylandıktan sonra gerçekleşecektir.

İçindekiler

Giriş

1.ORKAGÜDER ÇOCUK KORUMA POLİTİKASI BELGESİNİN AMACI

2.ORKAGÜDER ÇOCUK KORUMA POLİTİKASI BELGESİNİN KAPSAMI

3. ORKAGÜDER ÇOCUK KORUMA POLİTİKASI BELGESİNİN REFERANS TANIMLARI ve İLKELERİ

3.1. TANIMLAR

- 3.1.1. Çocuk
- 3.1.2. Şiddet
- 3.1.3. Çocuk İstismarı
- 3.1.4. Ayrımcılık
- 3.1.5. İnsan Onuru
- 3.1.6. Özel Hayatın Gizliliği
- 3.1.7. Çocuğa Yönelik Kötü Muamele

3.2. İLKELER

4.ÇOCUK KORUMA PROSEDÜRLERİ

4.1. Farkındalık

4.2. Önleme

- 4.2.1.Üye Kabulü
- 4.2.2.İşe Alım
- 4.2.3.Mal ve Hizmet Alımı
- 4.2.4.Bilgi Gizliliği
- 4.2.5.İletişim ve Medya Çalışmaları

4.3. Müdahale

- 4.3.1. Bildirim, Şikayet ve Öneri Mekanizmaları
- 4.3.2.Kurum İçinde Yaşananlar ve İddialara İlişkin Prosedür
- 4.3.3. Kurum Dışında Yaşanan ya da Yaşandığından Şüphe Duyulan Bildirim ve Şikayetlere İlişkin Prosedür
  - 4.3.3.1. Derneğe Doğrudan Yapılan 18 Yaş Altı Bireylerin Başvurusu
  - 4.3.3.2. Derneğe Doğrudan Yapılan 18 Yaş Üstü/Yetişkin Başvurusu
  - 4.3.3.3. Müdahale Süreçlerinde Dernek Üye, Çalışan ve Yöneticilerinin Güvenliği

EKLER

EK-1 -YASAL SORUMLU YETİŞKİNLER İÇİN AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

EK 2: ORDU KADINI GÜÇLENDİRME DERNEĞİ BAŞVURU TAKİP FORMU

EK 3 : ORDU KADINI GÜÇLENDİRME DERNEĞİ VAKA TAKİPLERİNE İLİŞKİN GÜVENLİK TEMELLİ RİSK ANALİZİ YÖNERGESİ

GİRİŞ

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, 2010 yılında kurulmuş, kadına yönelik şiddetin önlenmesi, kadın ve kız çocuklarının toplumsal hayata etkin katılımının güçlendirilmesi amacıyla Ordu ili ve Karadeniz bölgesinde çalışmakta olan hak temelli bir sivil toplum kuruluşudur. İnsan hakları odaklı çalışmalar yürüten Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, kadın ve kız çocuklarının güçlendirilmesinin yanı sıra diğer dezavantajlı grupların haklarının ihlalini tespit etmek, insan hakları bilincini artırmak, toplumsal cinsiyet eşitliğini yaygınlaştırmak ve kamusal alanda temsiliyeti ve görünürlüğü arttırmak amacıyla farklı kişi, grup, kurum ya da kuruluşlarla ortaklıklar kurmayı ve birlikte çalışma kültürünü desteklemektedir. Ayrıca dernek, yerel karar alıcıların kadın odaklı çalışmalarını, projelerini ve bütçelerini izleme ve raporlama görevini üstlenmektedir.

Derneğin vizyonu; etnik köken, dil, din, mezhep, yaş, kültür, siyasal görüş, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği gibi herhangi bir farklılık gözetmeksizin toplum içindeki tüm dezavantajlı kesimlerin ekonomik, sosyal ve siyasal alanda varlığını özgürce ortaya koyarak tüm karar süreçlerine dahil oldukları ve toplumsal hayatta etkin rol aldıkları bir Türkiye yaratmaktır. Böyle bir Türkiye'ye ulaşmak için Dernek kendine aşağıdaki amaçları misyon olarak belirlemiştir:

-Ekonomik durum, kültürel yapı ve siyasi görüş farklılığı gözetmeksizin uyumlu, yapıcı ve üretken bir toplum geliştirilebilmesi konusunda uluslararası kuruluşlar, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, iş dünyası ve akademi dünyası ve ilgili bireylerle dayanışma içerisinde olarak ortaklıklar geliştirmek.

-Toplum içinde dezavantajlı durumda olan kadın, çocuk, genç ve engellilerin yanı sıra birden fazla dezavantaja sahip kişilerin iş, eğitim ve toplumsal yaşamında yaşadıkları uyumsuzluk, kaynaklara erişimde eşitsizlik ya da ayrımcılık gibi sorunlarını ortadan kaldırmaya yönelik eğitim ve farkındalık yaratma, savunuculuk, kampanya, lobi, kamuoyu oluşturma, ağ kurma, yayın üretme, izleme, araştırma ve raporlama çalışmaları yürütmek. Kentin kültürel bağlamı ile ilişkilerini ön plana çıkarmak.

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, benimsediği vizyon ve misyon doğrultusunda çocuk hakları konusunda çocuklarla ve yetişkinlerle çeşitli çalışmalar yürütür. Dernek, gerek çocuk hakları konusunda yürüttüğü gerekse çocuklarla bizzat temas kurduğu çalışmalarla birlikte diğer tüm çalışmalarında çocukların haklarına saygılı, çocuğun korunması ve iyi olma halini gözetken ve geliştiren, çocuğun üstün yararı ilkesini temel alan bir perspektifle hareket etmektedir.

Bu politika belgesi, Derneğin üyelerinin, gönüllülerinin, çalışanlarının, faaliyetlerinin, programlarının ve kurduğu iş birliklerinin, çocukların haklarının güvence altına alınmasını, çocukları her tür riskten korumasını ve çocuğun bulunduğu bütün ortamlarda korunmasını sağlamayı, riskli durumlar ile karşılaşıldığında sağlıklı müdahale yöntemleri geliştirmeyi, bunun için işbirliği yapmayı ve çocukların korunmasına dair endişelerini ilgili kuruluşlara bildirmeyi ve sonuçlarını takip etme sorumluluğunu içerir.

Bu politika belgesinin hedefleri, çocuk korumaya ilişkin kavramların, ilkelerin, çerçeve ve müdahalelerin tanımlanması, gerekli denetim süreçlerindeki sorumlulukların tespiti ile inceleme ve karar süreçlerinin ilkelerinin belirlenmesini içermektedir.

I.ORKAGÜDER ÇOCUK KORUMA POLİTİKASI BELGESİNİN AMACI

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, tüm çalışmalarında Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ile uyumlu bir şekilde hareket eder. Bu kapsamda geliştirilen tüm çalışmalar “çocuğun yüksek yararı” ve “çocuğa zarar vermeme”, “çocuğun korunması” ilkeleri doğrultusunda yürütülür. Tüm faaliyetlerini ve projelerini çocuğun korunmasını gözeterek planlar ve uygular.

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, politika belgelerini sürekli geliştirmeyi, iç ve dış paydaşlarının bu politikayı benimsemesi ve dernekle olan ilişkilerinde bu politikaya uygun davranmalarını sağlamayı amaçlar.

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği Çocuk Koruma Politika Belgesi, çocukların güvenliğini sağlamak için Ordu Kadını Güçlendirme Derneği iç ve dış paydaşlarının yapacağı çalışmalarda izleyeceği tutumu düzenler. Bunlar, hem çocuğun güvenliği için risk oluşturan her türlü davranışı engelleyen önleyici yaklaşım içeren eylemleri, hem de şiddet ve istismara maruz kalmış veya kalma ihtimali olan bir çocuğun durumuna müdahale etmeye yönelik eylemleri içerir.

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği'nin tüm çalışmalarında çocuk güvenliği standartları ile şiddet ve istismardan korunma ilkeleri altyapı olarak kabul edilir. Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, bu yaklaşımların kurumun tüm çalışmalarında ana akımlaştırılmasını sağlar.

Dernek bu belge ile çocuk koruma, çocuk katılımı ve çocuğa yönelik şiddet ve çocuk istismarı konularında farkındalık yaratmayı amaçlar.

Projelerini ve faaliyetlerini tüm çocuklara eşitleyici olanaklar sağlamayı gözeterek; gelişimine uygun olacak şekilde planlamaya ve uygulamaya özen gösterir.

Yalnızca çocuk çalışmalarında değil Derneğin tüm çalışmalarında çocukların yararını üstün görür ve her zaman çocuğun iyi olma halini önceliklendirir. Tüm çalışmalarında çocuğun korunmasını ve katılımını destekler.

2.ORKAGÜDER ÇOCUK KORUMA POLİTİKASI BELGESİNİN KAPSAMI

Bu politika belgesi;

- ORKAGÜDER yönetim kurulu başta olmak üzere dernek adına çalışma yürüten tüm üyelerini, tüm çalışanlarını, gönüllülerini,
- Birlikte çalışma yürüttüğü, uzmanları, eğitmenleri, kolaylaştırıcıları, araştırmacıları,
- İş birliği yaptığı basın çalışanlarını
- Hizmet ve mal alımı yapılan tüm tedarikçileri,
- Sponsor ve bağışçıları,
- Ortak çalışma yürütülen sivil toplum kuruluşlarını, yerel yönetimleri, özel sektör kurumlarını, uluslararası kuruluşları, kamu idaresini,
- Derneği ziyaret eden tüm ziyaretçileri

kapsamaktadır.

Bu kapsamda Dernek temel olarak; "farkındalık", "Önleme" ve "Müdahale" prosedürlerini işletir.

- **Farkındalık**

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği farkındalık çalışmaları ile çocuğa yönelik şiddet, istismar, kötü muamele ve diğer hak ihlalleri ortaya çıkmadan önce çocukların, yetişkinlerin ve toplumun eğitimler ve savunuculuk çalışmaları yoluyla çocukların haklarının korunması ve uygulanması konusunda farkındalık düzeylerini artırır ve politikalar üretir.

- **Önleme**

Çocuk koruma sisteminin birinci aşaması olan önleme, çocukların sağlıklı gelişimlerini destekleyecek tüm hizmetlerin tüm nüfusu kapsayacak şekilde eksiksiz olarak sunulmasını ve ebeveynlerin çocuklarına karşı yükümlülüklerini yerine getirebilmeleri için desteklenmesini içerir (ÇHS 19). Bu şekilde, çocukların her tür şiddet, istismar ve kötü muameleyle karşı korunabilmeleri ile herhangi bir riske maruz kalmalarının önlenmesi hedeflenmektedir.

- **Müdahale**

Bir çocuğun şiddete ve istismara maruz kaldığı şüphesi doğduğunda, çocuğun korunması ve zarar görmemesi ilkesi temel alınarak eylemlerde bulunmak çocuk korumanın müdahale aşamasıdır.

Müdahale bir süreçtir ve bu süreci yürüten yetkili birim, Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan "Vaka Takip Birimi"dir. Vaka Takip Birimi Yönetim Kurulu tarafından seçilir. Bu birimde işletilen prosedür her çocuğa özgüdür ve müdahale süreci, mağdur çocukların ikincil örselenmelerini önleyecek şekilde yürütülür.

3. ORKAGÜDER ÇOCUK KORUMA POLİTİKASI BELGESİNİN REFERANS TANIMLARI ve İLKELERİ

3.1. TANIMLAR

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği Çocuk Koruma Politikasında aşağıdaki referans tanımları temel almaktadır.

3.1.1. Çocuk

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği; Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde de belirtildiği gibi 18 yaşına kadar olan her bireyi **çocuk** olarak kabul etmektedir.

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği'ne göre çocuklar doğuştan getirdikleri merak duyguları ve yetenekleri olan, tüm farklılıklarıyla eşsiz ve biricik olan, kabul edilmeyi, değer görmeyi, sevmeyi ve desteklenmeyi hak eden, gelişmesi için destekleyen bir çevreye ve nitelikli eğitime ihtiyaç duyan, istismardan ve kötü muameleden korunması gereken, kendine ait düşüncelere ve bunları ifade etme hakkına sahip olan bireylerdir.

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği yürütmekte olduğu tüm çalışmalarda çocuğun üstün yararını gözetmektedir. Ordu Kadını Güçlendirme Derneği çocukların refahı bir yandan nesnel göstergelerle izlerken diğer yandan çocukların öznel deneyimlerini de ön planda tutmaktadır. Çocukların iyi olması için toplumda yer alan tüm birey, kurum ve mekanizmaların koordineli çalışması gerektiğine inanmaktadır.

3.2.2. Şiddet

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği şiddeti, ebeveynler veya diğer bakıcılar, akranlar, öğretmenler, çocukların ilişkilendiği tüm tanıdık ve yabancılar tarafından uygulanmış, 18 yaşın altındaki kişilere yönelik fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik her türlü kötü muamele olarak tanımlar.

3.2.3. Çocuk İstismarı

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği bir şiddet türü olan **çocuk istismarını**; ailenin, bakım verenlerin, devletin ve toplumdaki üyelerin çocukların sağlıklarını, fiziksel ve psikososyal gelişimlerini olumsuz etkileyen bilerek ya da bilmeyerek yaptıkları tüm davranışlar olarak tanımlamaktadır.

Fiziksel İstismar: Çocuğa yönelik olarak onun yaşamı, ruhsal ve fiziksel bütünlüğü, sağlığı, gelişimi ya da onuru üzerinde gerçek ya da olası hasara yol açan istemli (kaza dışı) fiziksel güç kullanımı.

Cinsel İstismar: Çocuğun bütünüyle anlayamadığı, bilgili onay vermesi mümkün olmayan veya gelişimsel olarak hazır olmadığı ya da toplumsal yasalara ve tabulara uygun olmayan cinsel aktivitelere dahil edilmesidir. Çocuklar gerek yetişkinler gerekse yaş ya da gelişim evresi olarak kendi üzerlerinde sorumluluk, güven ya da güç ilişkisine sahip başka çocuklar tarafından cinsel istismar edilebilirler.

Duygusal/Psikolojik İstismar: Ebeveyn ya da bakım verenin çocuğa uyguladığı doğrudan eylemler şeklinde olabileceği gibi çocuk için gelişimsel olarak uygun ve destekleyici bir çevre yaratmada süregelen başarısızlık örüntüleri şeklinde de olabilir. Bu kategoriye giren eylemlerin çocuğun fiziksel ya da psikolojik sağlığına ya da fiziksel, psikolojik, ahlaki, inançsal ya da sosyal gelişimine zarar verme olasılığı yüksektir. Aşağılamak, korkutmak, suçlamak, tehdit etmek, ayrımcılığa maruz bırakmak, alay etmek, izole etmek ya da fiziksel olmayan diğer reddedici davranışlar bunlar arasındadır.

İhmal: Çocuğa doğrudan uygulanan durumları içerebileceği gibi ebeveyn ya da başka bir aile üyesinin -koşulları uygun olduğu halde- aşağıdaki alanlardan bir ya da daha fazlasında çocuğun sağlığı ve gelişimi için yapılması gerekenleri yapmakta tekrarlı bir başarısızlık örüntüsü göstermesini içerir:

- Sağlık
- Eğitim
- Duygusal Gelişim
- Beslenme
- Güvenli Bir Çevre Sağlama

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği hafif ya da ağır olarak ayırt etmeksizin aşağıdaki durumları çocuk istismarı olarak tanımlamaktadır;

- Çocukların sözlü olarak şiddete maruz bırakılması,
- Çocukların ısrarla ağlatılması,
- Çocukların korkutulması ve tehdit edilmesi,
- Çocukların özgüvenlerinin kırılması,
- Çocukların dinlenmemesi,
- Çocukların ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi,
- Çocukların eğitim gereksinimlerinin göz ardı edilmesi, eğitimden mahrum bırakılması,
- Çocukların okulda aşağılama ve dayığa maruz bırakılması,
- Çocukların kendilerine zarar verebilecek durumlarla baş başa bırakılması,
- Çocukların fiziksel olarak hırpalanması ve şiddete maruz bırakılması,
- Çocuklara yeterli bakımın sağlanmaması (aç bırakılması, susuz bırakılması, hastalandığında doktora götürülmemesi, kıyafetlerinin temizlenmemesi gibi...),
- Çocukların hizmetçi gibi kullanılması,
- Çocukların ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılması,
- Çocukların çalıştırılarak çocuklar üzerinden ekonomik kazanç sağlanması,

- Çocukların yetişkinlerin çıkarları için kullanılması,
- Çocukların pornografik malzeme veya davranışlara maruz bırakılması,
- Çocuklara cinsel içerikli davranışlarda bulunulması,
- Çocukları kendine dokundurmaya zorlanması

3.2.4. Ayrımcılık

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, insan hakları evrensel beyannamesindeki ilkeleri esas olarak her türlü ayrımcılığa karşıdır. Dernek ayrımcılığı etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği, toplumsal statü, yaş, ideoloji, engellilik gibi etkenlere dayanan bir ön yargıya göre davranma; bu tür etkenlerden dolayı belli bireylerin ya da grupların belli kaynaklara ulaşmasını kısıtlama ve ön yargının davranışsal tezahürü olarak görür. Ayrıca, bir grubun üyelerine karşı negatif, düşmanca ve zarar verici her türlü muamele de ayrımcılıktır.

3.2.5. İnsan Onuru

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği insan onurunu, insanın sadece insan olması sebebiyle değerli ve saygıya layık bir varlık olması olarak tanımlar.

3.2.6. Özel Hayatın Gizliliği

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği özel hayatın gizliliğini, insanın sosyal hayat içerisinde sağlıklı bir birey olarak var olması için korunan bir hukuki değer olarak kabul eder. Özel hayatın gizliliğini ihlal 18 yaş altı ve üstü fark etmeksizin tüm kişilerin başkaları tarafından bilinmesini istemediği hayatının özel alanlarına girilmesini kapsar.

3.2.7. Çocuğa Yönelik Kötü Muamele

Bir sorumluluk güven ya da güç ilişkisi bağlamında çocuğun yaşamı, sağlığı, gelişimi ya da onuru üzerinde gerçek ya da olası bir hasar yaratan her türde fiziksel ve/veya duygusal kötü muamele, cinsel istismar, ihmal, ihmalkâr davranış, ekonomik ya da diğer sömürü biçimleridir.

3.3. İLKELER

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği çocuk koruma uygulamalarında aşağıdaki ilkeler temelinde çalışmalarını yürütür:

Temel Hak ve Özgürlüklere Saygı

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, insan hakları evrensel beyannamesindeki ve diğer uluslararası belgelerde yer alan ilkeleri esas olarak bu çerçevede kurum ve kuruluşlarla iş birliğine girer. Her türlü ayrımcılığa karşı davranış ve tutum geliştirir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Dernek, toplumsal cinsiyet eşitliğini, siyasetler üstü ve evrensel bir insan hakları meselesi olarak görür ve kabul eder. Toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışının sadece kadın haklarını gözetmeksizin tüm evrensel insan hakları ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde ele alınmasını sağlayacak çalışmalar yürütür. Derneğin toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin anlayışı sınıf, milliyet, etnik köken, ten rengi, yaş, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve cinsiyet özelliklerini gözetmeksizin bütün bireyleri kapsayan bir duruşu temel alır.

Şiddetsizlik

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, temel olarak şiddetsizlik kültürünü benimser. Bu kapsamda uluslararası insan hakları belgelerinde tanımlanan şiddetin her türüsüne nereden kaynaklanırsa kaynaklansın karşı bir duruş sergiler. İktidar ilişkilerine ve şiddetin iktidar aracı olarak kullanılmasına karşı çıkar. Yapısı ve işleyişinde şiddet unsuru barındıran hiçbir grupta birlikte çalışmaz.

Beyanının **Esas** **Alınması**
Dernek özellikle çocuğa yönelik cinsel suçlarda kendisine yapılan her başvuruyu ihbar olarak kabul eder, delil aramaksızın soruşturmasını ve gerekirse müdahale aşamasına geçilmesini sağlar.

Özel **Hayatın** **Gizliliği**
Dernek tüm çalışmalarını çocukların ve yakınlarının özel hayatının gizliliği ilkesini temel olarak yürütür.

Şeffaflık **ve** **Hesap** **Verebilirlik**
Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, hak temelli çalışan örgütler ve diğer insan hakları örgütleri ile kurduğu ilişkilerde ve ortaklıklarda, yürütülen çalışmaların süreci ve alınan kararlar düzenli olarak paylaşılır ve periyodik olarak kamuoyuna rapor halinde aktarılır. Birlikte çalışma pratiklerinin, birlikteliklerin içindeki ve dışındaki herkese açık olan Dernek şeffaflık ilkesini kamuoyunda saygınlığın bir göstergesi olarak kabul eder.

Katılımcılık
Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, iş birliklerinde bütün kararların bütün üyelerinin katılımı ile alınması için çalışır. Kurulan ortaklıklarda taraflar, karar alma ve yönetim mekanizmalarında eşit yer alır. Bireyler ya da taraflar, özgür bir biçimde düşüncelerini ifade edebilmeli ve kendi hedeflerini kurulan ortaklıkların amaçlarına dâhil edebilmelidir.

Örgütlenmeyi **Teşvik** **Etme**
Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, kendi çalışma alanında örgütsüz bireylerin örgütlü hale gelmesi için çalışmalar yürütür ve iletişim ağlarını bu yönde geliştirir.

Savunuculuk
Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, toplum içinde dezavantajlı durumda olan kadın, çocuk, genç ve engellilerin yanı sıra birden fazla dezavantaja sahip kişiler için hak temelli savunuculuk yapar.

Politika **Geliştirme**
Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, geliştirdiği proje ve programların çıktılarının yerel ve ulusal bağlamda kamu politikasına dönüşmesini hedefler.

Sürdürülebilirlik **&** **Kaynakların** **Etkin** **Kullanımı**
Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, yürüttüğü çalışmalarda kamu kurum ve kuruluşları ile ortaklıklar geliştirir. Proje çıktılarının kamu politikası haline gelmesini sağlayarak proje ve programların sürdürülebilirliğini hedefler.

Dernek, çevrenin korunması, doğaya müdahalenin en aza indirilmesi ve kaynakların devamlılığının sağlanması için tüm faaliyetlerinde gerekli hassasiyete sahiptir.

Gönüllülük
Ordu Kadını Güçlendirme Derneği çalışmalarında gönüllülüğü esas alır.

4.ÇOCUK KORUMA PROSEDÜRLERİ

4.1. Farkındalık

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, farkındalık çalışmaları kapsamında;

- a. **Eğitimler:** Başta üyeler ve gönüllülerine olmak üzere birlikte çalıştığı paydaşlara, toplumdaki tüm bireylere ve çocuklara yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Bu eğitimlerin arasında;
- Çocuk Hakları Eğitimi,
  - Çocuk Koruma Eğitimi,
  - Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi,
  - Çocuğun İyi Olma Hali,
  - Çocuklarla Çalışma Prensipleri Eğitimi,
  - Çocukluk Kavramı ve Tarihçesi Eğitimi
  - Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimi
  - Ayrımcılıkla Mücadele Eğitimi modülleri bulunmaktadır.
- b. **Savunuculuk:** Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, çocuklarla ilgili ulusal ve uluslararası günlerde toplumda farkındalık oluşturacak sosyal medya çalışmaları ve basın bültenleri hazırlayarak kamuoyu ile paylaşır. Ayrıca, kamuoyuna mal olmuş olaylar veya derneğe başvuruda bulunmuş vakalar ile ilgili gerekli durumlarda basın açıklamaları yapar.

4.2. Önleme

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği çocuklara yönelik her türlü şiddet, istismar, kötü muamele ve diğer risklere karşı önleyici tedbirler alır. Bu tedbirler ve ilgili süreçleri aşağıdaki gibidir:

4.2.1.Üye Kabulü: Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, üye kabulü sürecinde Tüzükte belirtilen prosedürleri uygular. Bu prosedür uyarınca, derneğe üyelik için başvuran kişiler, üye başvuru formunu doldurur ve ardından Yönetim Kurulu gündemine alınır. Yönetim Kurulu başvuruyu değerlendirir ve bir yıllık gönüllülük sürecini başlatır. Ordu Kadını Güçlendirme Derneği'nce hazırlanan "Gönüllü Politikası" tebliğ edilir. Bir yılın sonunda Yönetim Kurulu kararı ile başvuru yeniden değerlendirilerek üye olarak kabul edilir, gönüllük süreci en fazla bir yıl olmak üzere uzatılır ya da üyelik başvurusu reddedilir.

Daha önce kamuoyuna yansımış bir şiddet ya da istismar eyleminde bulunmuş ve derneğe üyelik başvurusunda bulunmuş bir kişinin başvurusu reddedilir.

4.2.2.İşe Alım: Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, işe alım süreci (Ordu Kadını Güçlendirme Derneği İnsan Kaynakları Politikasında detaylandırılmıştır) özellikle de çocuklarla doğrudan birlikte çalışacaklarsa, güvenilir ve nitelikli bireylerin işe alınmasını amaçlar. Çocukları içeren her türlü etkinlik nitelikli, çocuklar için risk teşkil eden durumların farkında olan ve bu durumları yönetebilecek çalışanlar tarafından tasarlanır ve takip edilir.

Her işe alımda yeni başlayan personel, Ordu Kadını Güçlendirme Derneği Çocuk Koruma Politikası ve Toplumsal Cinsiyet Politikasını öğrenmesi amacıyla oryantasyona tabi tutulur. Ayrıca, özgeçmişleri bu politika kapsamında çocuk koruma bakış açısı ile değerlendirilir. Referans kişi talep edilebilir. Bu politika belgesi ve ekler işe alım sürecine dahil olmuş kişilerle paylaşılıp, uygun davranma taahhüdünde bulunmaları talep edilir. Kişilerle yapılacak iş sözleşmesine *davranış kuralları* eklenir. Gönüllülerden, gönüllülük başvurusu sırasında, davranış kurallarına uyacaklarına dair taahhütleri alınır.

4.2.3.Mal ve Hizmet Alımı: Yapılan tüm anlaşmalar bu politikayı bir ek olarak içermelidir ve mal ve hizmet sunucunun bu politikaya uymayı kabul ettiğini gösteren hükümleri içermelidir.

4.2.4.Bilgi Gizliliği: Ordu Kadını Güçlendirme Derneği, her çocuğun özel hayatın gizliliği ve mahremiyet hakkına saygı duyar. Çocukların bilgisinin, fotoğraflarının, videolarının ve hikayelerinin paylaşılmaması ve bilginin dernekçe görevlendirilmiş kişiler dışında hiç kimsenin eline geçmemesi konusunda gereken özeni gösterir.

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği üyeleri, gönüllüleri ve çalışanları, şüphe edilen veya bildirilen tüm olayları sıkı sıkıya gizli tutar ve bu bilgi sadece olayın bildirildiği çalışan veya olayın soruşturulmasında doğrudan görev alan üst düzey yöneticilerle paylaşır.

4.2.5.İletişim ve Medya Çalışmaları: Ordu Kadını Güçlendirme Derneği tarafından üretilen bütün görünürlük materyalleri insan onuruna yakışan, özel hayatın gizliliğini gözetken, başta çocuklar olmak üzere hiç kimseyi herhangi bir riske atmayacak şekilde belirlenir. Özellikle risk altındaki çocuklar ve çocukların yüzlerini ve kimliklerini belli eden paylaşımlar yapılmaz.

Önyargıları artıran ve ayrımcılığa sebep olan iletişim materyalleri kullanılmaz. Derneğin ürettiği hiçbir görsel materyal çocukları zayıf, güçsüz, muhtaç ve aciz göstermez; aksine çocukları güçlendiren, güçlü yanlarını vurgulayan iletişim materyalleri üretilmesine özen gösterir.

Herhangi bir istismara (özellikle sanal ve cinsel istismar/sömürü/taciz) açıklık yaratabilecek, risk oluşturan herhangi bir ses kaydı, fotoğraf ve/ya video paylaşmaz. Hiçbir üye, gönüllü, çalışan, ortak, paydaş ve /veya dernek ile ilişkilenen diğer kişi ve gruplar, dernek sorumluluğu altında gerçekleştirilen faaliyetlerde dernek yöneticilerinden en az birinin bilgisi ve onayı olmadan fotoğraf veya video çekemez ve çocuğun kimliğini ve hikayesini paylaşamaz.

Çocuk veya yetişkin herhangi bir kişinin video, fotoğraf ve/ya hikayesi paylaşılırken hiçbir zaman adres ve kimlik bilgileri paylaşılmaz.

Çocuklar ile ilgili paylaşılacak tüm iletişim materyallerinde çocuğun yüzünün fotoğraflanmamasına özen gösterilir.

Çocuk ve çocuktan sorumlu yetişkin video, fotoğraf veya hikayesi paylaşılmadan önce mutlaka bilgilendirilir. Çocuktan sorumlu yetişkinlere 1 Nolu ekte yer alan *Aydınlatılmış Onam Formları* (ek) imzalatılır, çocuklardan ise sözlü onay alınır.

Çocuklar ve çocuktan sorumlu yetişkinler onay vermiş olsalar dahi, zaman içerisinde görsellerin ve hikayelerinin kullanılmamasını talep etme hakkına sahiptir. Ayrıca, sorumlu yetişkinin izni olmasına rağmen çocuk fotoğraf, video çekmeye ve hikayesini paylaşmaya zorlanamaz.

Birlikte çalışılacak çalışanlar, basın mensupları, gönüllüler, ziyaretçiler ve ortaklar Ordu Kadını Güçlendirme Derneği Çocuk Koruma Politikası'nın İletişim ve Medya Çalışmaları prosedür ve ilkeleri ile ilgili bilgilendirilir.

4.3. Müdahale

4.31. Bildirim, Şikayet ve Öneri Mekanizmaları

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği kurum içinde ve dışında gerçekleşen çocuğa yönelik şiddet, istismar, kötü muamele ve diğer ihlal durumlarıyla ilgili bildirim ve şikayet alır. Müdahale süreçleri kurum içinde ve dışında yaşanan çocuğa yönelik şiddet, istismar, kötü

muamele ve diğ er ihlal durumlarına ve her çoc uđ a ö zğ ü olacak ř ekilde yürütülür. Bu süreçler aç ağ ıda ayrıntılandırılmış tır.

Dernek bildirim, ř ikayet ve önerileri en güvenli ve etkili yolla alabilmek, etkili bir müdahale süreci başlatılabilmek ve yürütebilmek için aç ağ ıdaki mekanizmaları oluş turmuş tur:

Vaka Takip Birimi: Dernek ř ikayet ve bildirim mekanizmaları yoluyla yapılan baş vuruları takip eden, bu belgede yer alan müdahale süreçlerine uygun ř ekilde süreci yürüten, dernek üyesi 3 kiş iden oluş maktadır. Bu kiş iler Gene Kurul tarafından seçilir.

-ř ikayet ve Bildirim Kutuları: Dernek hem dernek binası içerisinde hem de sahada yürütö len çalış malarda başta çocuklar olmak üzere tüm mensuplarca bilinirliğ i sağ lanmış ř ikayet kutuları koyar. Çocukların rahatlıkla erişebileceğ i alanlarda sabitlendirilen bu kutulara yapılan bildirim ve ř ikayetlere iliş kin en kısa sürede geri dönüş lerin yapılacağ ı bilgisi verilir.

Vaka Takip Birimi tarafından haftanın iki günü düzenli olarak ř ikayet ve geri bildirim kutuları kontrol edilir. Kutuya atılan ř ikayet ve bildirimler Yönetim Kurulu ile paylaş ılır. Bildirime özel koş ullar dikkate alınarak süreç bildirimini yapan kiş i/ler paylaş ılır.

-Bildirim ve ř ikayet için E-Posta Adresi: ř ikayetler, bildirimler, çocuk koruma ile ilgili öneriler ve sorular etik@orkaguder.org mail adresi yoluyla da kuruma ulaş tırılabilir. Mail adresinin yönetimi Vaka Takip Birimi tarafından sağ lanır. Bu mail adresi, derneğ in her çalış masında hedef kitleye tanıtılır ve kurumun görünür yerlerine asılır. Hedef kitle ve ilgili kiş ilerce bu mail adresinin ve işlevinin bilinmesi sağ lanır.

-Yüzyüze Baş vuru: Dernek yüzyüze baş vuru yapma yoluyla da bildirim, ř ikayet, öneri vb. alır. Bu süreç 18 yaş altı bireyler ile 18 yaş üstü bireyler için farklı yürütülür. Bu süreçler aç ağ ıda belirtilmiş tir.

4.3.2.Kurum İliş kin Yaş ananlar ve İddialara İliş kin Prosedür

Ordu Kadını Güçlendirme Derneğ i mensuplarının tamamının kurum içinde bu politika belgesinin ihlali durumuna tanık olması, kendilerine bildirilmesi veya çocuklardan aldıkları herhangi bir beyan ya da gözlemlerinin bulunması durumunda ihlali derhal Vaka Takip Birimi'ne veya Dernek Yönetim Kurulu Başkanına iletmesi gerekmektedir.

Çocukların ve diğ er kiş ilerinin doğrudan beyanları ř ikâyet, Ordu Kadını Güçlendirme Derneğ i mensuplarının ve diğ er ilgililerin beyanları bildirim olarak kabul edilir.

Ordu Kadını Güçlendirme Derneğ i merkezi ya da çalış tığ ı saha içerisine koyduğ u, çocuklar ve tüm mensuplar tarafından bilinirliğ i sağ lanmış ř ikayet kutuları aracılığ ıyla ihlalin öđ renilmiş olması da müdahale sürecini başlatır.

Ayrıca ř ikayetler, bildirimler, çocuk koruma ile ilgili öneriler ve sorular etik@orkaguder.org mail adresi yoluyla da kuruma ulaş tırılabilir. Bu yolla yapılan baş vurular da bildirim olarak kabul edilir ve müdahale süreci başlatılır.

Vaka Takip Birimi, Başkan veya yetkili kiş iye sözlü, ř ikayet kutusu veya mail adresi yoluyla yazılı ř ekilde ulaş an riske veya zarara sebebiyet verir nitelikteki olay veya durum mücbir bir sebep yoksa aynı gün içerisinde, her halde en geç iki gün içerisinde Yönetim Kurulu üyelerine iletilir.

Şikayet ya da bildirim konu durum veya olayın muhatabı çalışanlardan veya yönetim kurulu üyelerinden biri ise bu kişi değerlendirme aşamasında yer alamaz. Karar aşamasında gerekli görülürse ilgililer ile görüşmeler yapılması mümkündür.

Gerekli görüşmeler yapıp, incelemelerin tamamlanmasının ardından ihlale sebebiyet veren kişi veya kişilerin yalnızca uyarılmasıyla yetinilebileceği gibi kişi/ler çocuk koruma eğitimini yeniden almaya yönlendirilebilir ya da kurumla ilişkisi tamamen sonlandırılabilir.

İşlenmiş suçlarla ilgili olarak suçu bildirme yükümlülüğü temelinde yasal işlemlerin başlatılması için bildirimde bulunur ve sürecin takipçisi olur.

4.3.3. Kurum Dışında Yaşanan ya da Yaşandığından Şüpheli Duyulan Bildirim ve Şikayetlere İlişkin Prosedür

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği'ne kurum dışında yaşanmış/yaşandığından şüpheli edilmiş çocuğa yönelik şiddet, istismar ve diğer ihlallerle ilgili bildirim ve şikayet yapılabilir. Bu bildirimler bizzat derneğe gelerek yüzyüze, sözlü ya da yazılı; mail yolu ile ya da saha çalışmaları sırasında oluşturulan şikayet kutuları aracılığı ile gerçekleştirilebilir. Bu tür durumlarda aşağıdaki süreçler işletilir:

4.3.3.1. Derneğe Doğrudan Yapılan 18 Yaş Altı Bireylerin Başvurusu

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği'ne şiddet veya istismar bildirimini yüzyüze yapanın 18 yaş altında olması durumunda görüşme Vaka takip Biriminden ya da Yönetim kurulundan en az iki üyenin katılımı ile gerçekleşir. Vaka takip Birimi ya da Yönetim Kurulu üyelerinin bulunmadığı, acil ve beklenmedik durumlarda süreç üyeler bilgilendirilerek yürütülür.

Dernek üye ve çalışanları acil ve beklenmedik durumlarda sürecin kesintye uğramaması için 18 yaş altı bireylerden başvuru alma prosedürleri konusunda güçlendirilme eğitimlerine katılmak zorundadır.

18 yaş altı bireylerden başvuru alırken herhangi bir başvuru formu kullanılmaz. Şikâyet gerçekleştiği gün içerisinde vakit kaybetmeksizin yetkili devlet kurumlarına bildirim yapılır. Burada dikkat edilecek en önemli husus çocuğun zarar görmemesidir. Çocuğun korunması için Ordu Baro'nun Çocuk Komisyonu ile gerekli hallerde çocuk koruma alanında çalışan başka sivil toplum kuruluşları ile iletişime geçilir.

Süreç Vaka Takip Birimi ve derneğin gönüllü avukatları tarafından takip edilir. 18 yaş altı herhangi bir bildirim, şikâyet ve öneri sırasında;

- Çocuk, ilgi ve dikkatle anlatımını kesmeyecek şekilde dinlenir, hiçbir detayı atlanmaz.
- Çocuktan not almak için izin istenir, izin vermesi halinde not tutulur ve alınan notlar çocuğun kullandığı kelimelerle yazılır.
- Çocuğun paylaştıklarının, sadece ilgili öznelerle aktarılacağına dair bilgilendirme yapılır.
- Çocuk güvenli bir alanda tutulur, paylaşımından dolayı kendini kötü hissetmesini önleyecek bir tutum sergilenir.
- Başlatılan ve devam eden süreçle ilgili çocukla bilgi paylaşımında bulunulur.
- İlgili tüm uzman kurumlardan görüş alınarak gerekli bildirimler yapılır.
- Çocuğun ve istediği bir yetişkinin iletişim bilgileri üçüncü kişilerle paylaşılmayacağı konusunda bilgilendirilme yapılarak alınır.

4.3.3.2. Derneğe Doğrudan Yapılan 18 Yaş Üstü/Yetişkin Başvurusu

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği'ne çocuğa yönelik Şiddet veya istismar bildirim yapanın yetişkin olması durumunda 2 Nolu ekte yer alan form doldurulur. Bildirimde bulunan kişinin kanıtı olup olmadığına bakılmaksızın bildirim değerlendirmeye alınır.

Bildirimi yapan kiŐiden; çocuğun kimlik bilgileri ve yerleŐim yeri, Şüphelinin adı, çocukla yakınlık derecesi ve varsa kimlik bilgileri, Şiddet veya istismardan kuŐkuya neden olan durumun ne olduğu ve bildirim yapanın kimlik bilgileri istenir. Bildirimi yapanın kimlik bilgileri kendisinin aksi yönde beyanı bulunmadığı takdirde dernek tarafından gizli tutulur. 24 saat içinde ilgili kurumlara bildirim yapılır.

4.3.3.3. Müdahale Süreçlerinde Dernek ye, çalışan ve Yöneticilerinin Güvenliği

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği ocuğa yönelik Şiddet, istismar, kötü muamele ve diğer ihlal durumlarıyla ilgili olarak müdahale süreci başlattığında zaman zaman faillerin ve yakınlarının yaratabileceği bazı riskli durumların oluşabileceği konusunda farkındalığa sahiptir. Bu tür süreçlerde İnsan Hakları Savunucularının Korunması Bildirgesini temel alır.

Dernek ye, çalışan ve yöneticilerinin olası risklere karşı korunması için Vaka Takip Birimi ve Yönetim Kurulu tarafından risk analizi yapılır. 3 No'lu ekte yer alan Risk Analizi Yönergesine göre strateji belirlenir.

EKLER

EK-1 -YASAL SORUMLU YETİŞKİNLER İÇİN AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği'nin çocuk haklarıyla ilgili çalışmaları; çocukların korunması ve hak ve özgürlüklerinin gelişmesini amaçlamaktadır.

Yasal olarak sorumlu bulunduğum _____ (ocuğun adı ve soyadı), Ordu Kadını Güçlendirme Derneği tarafından yürütölen ..... (projenin/ etkinliğin adı) alışmasına katılımını onay veriyorum.

Bu alışma kapsamında ocuğumun da içinde bulunduğu yüzünün ve kişisel bilgilerinin açık olmadığı fotoğraf/ video çekimi, ocuğumdan da görüş alınarak, yapılabileceğini, hem görsel hem sözel verilerin basılı ve -web sayfaları dahil- elektronik yayınlarında kullanılabileceğini anlıyorum ve onay veriyorum. Çocuğum için uygun olmadığını düşündüğüm durumda, çalışmaya katılmasına ve/ veya görüntüsünün, görüşünün alınmasına ve kullanılmasına dair verdiğim onayı geri çekebileceğimi biliyorum.

Çocuğun Yakınının Adı- Soyadı:

İletişim:

Adres:

Tarih:

İmza:

EK 2: ORDU KADINI GÜÇLENDİRME DERNEĞİ BAŞVURU TAKİP FORMU

Form Numarası:

Başvuruyu Alan Kişi....

Tarih....

Başvuruyu Yapan Kişi

(Verdiğiniz bilgiler aksini belirtmediğiniz takdirde tamamıyla gizli tutulacaktır.)

Adı Soyadı:

(Tüm süreçte başvuruyu yapan kişi olarak bilgilerimin KVK ile uygun olarak açık şekilde belirtilmesinde bir sakınca yoktur. İMZA.... TARİH ....)

Çocuk ile Yakınlığı:

İletişim Bilgileri:

Telefon:

E-Posta

Bildirimde Bulunmak İsteddiğiniz İhlal:

İhlale Uğrayan Çocuğun Bilgileri

Adı

Soyadı:

Cinsiyeti:

Yaş:

Varsa

Özel

Durumu

Devam Ettiği Okul/kurum vb

(İhlale maruz kalan çocukla ilgili tüm bilgiler -yasal sorumlu kişinin izni ile yasal süreçlerin başlatılması dışında - üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır)

Ebeveyn/Yasal

Sorumlu

Kişinin

Bilgileri

Olayın Meydana Geldiği Yer (İl, İlçe, Köy ya da Kasaba):

Tarih/Aralığı:

İhlali Gerçekleştirdiğini Düşündüğünüz/Gördüğünüz Kişi/ Şüphelinin Bilgileri

Adı Soyadı

Çocukla yakınlığı

Adresi

İletişim Bilgileri

EK 3 : ORDU KADINI GÜÇLENDİRME DERNEĞİ VAKA TAKİPLERİNE İLİŞKİN GÜVENLİK TEMELLİ RİSK ANALİZİ YÖNERGESİ

Ordu Kadını Güçlendirme Derneği çocuğa yönelik şiddet, istismar, kötü muamele ve diğer ihlal durumlarıyla ilgili olarak müdahale süreci başlattığında zaman zaman failerin ve yakınlarının yaratabileceği bazı riskli durumların oluşabileceği konusunda farkındalığa sahiptir. Bu tür süreçlerde İnsan Hakları Savunucularının Korunması Bildirgesini temel alır.

Dernek üye, çalışan ve yöneticilerinin olası risklere karşı korunması için Vaka Takip Birimi ve Yönetim Kurulu tarafından risk analizi yapılır. Analiz sırasında aşağıdaki sorular yanıtlanır:

- 1- Bu vaka ile ilgili potansiyel risk durumlar nedir? Listeleyiniz.
- 2- Dernekte kim/ler bu risklerle karşı karşıyadır? Derecelendirme yapılarak listeleyiniz.
- 3- Riskler nereden geliyor? (*Riskler polis, güvenlik ya da askeri güçlerden; muhalif gruplardan; bireysel insan hakları failerinden ve yakınlarından; sivil toplum üyelerinden, toplumun kanaat önderlerinde, kamu görevlilerinden gelebilir*).
- 4- Potansiyel riskler nelerdir? (*Fiziksel güvenliğine yönelik tehditler mi? Ev ya da dernek ofisine zarar verme, siyasi olarak güdülenmiş hırsızlık; Gözdağı verme, aşığılama, vb. Takip, itibar kaybına yol açacak saldırılar vb*)

Bu analiz yapıldıktan sonra her olaya olaya özgü olarak seçilecek yöntem/ler uygulanmalıdır:

- Öncelikle takip edilen dava açıktan mı gizlilik ilkesi temelinde mi yürütülecek, karar vermek.
- Kamuya açık yürütülecek vakalarda kullanılacak dilin saldırganca, suçlayıcı olmasından kaçınmayı, süreci insan hakları temelinde nesnel, olayları kişiselleştirmeyen bir tarzla yürütmeyi unutmamak,
- Yerel ve ulusal basına konuyla ilgili özel bilgilendirmeler yapmak,
- İhlali gerçekleştiren kamu görevlisi olsa dahi kamu idaresinin ilgili diğer birimlerini konuyla ilgili doğru ve tarafsız şekilde bilgilendirmek,
- Maruz kalınan tehditlere ilişki içinde bulunan insan hakları dayanışma ağlarında paylaşımda bulunmak,
- Toplum basın ve diğer yollarla maruz kalınan tehditler konusunda bilgilendirmek,
- Yasal süreçler başlatmak,
- Koruma talep etmek,
- Ofis güvenliğini artırmak,
- Fiziksel olarak ofis ve evlere giriş çıkışlarda temkinli olmak,
- Acil durumlar için aranacak kişi/ler belirlemek ve bunu sağlayacak digital tedbirler almak,
- Takip edilen vakalara ilişkin kaynakların gizliliğini sağlamak.

Güçlendirme

Tehditlere maruz kalan kişi/lere yönelik dernek tarafından güçlendirici, iyileştirici psiko-sosyal süreçler başlatılır, gerekirse hukuki destek verilir.